

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 14, Ukafiri wa Kiroho wa Israeli , Hosea 4-14, Sehemu ya 2

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 14, Ukafiri wa Kiroho wa Israeli, Hosea 4-14, Sehemu ya 2.

Utafiti wetu wa kitabu cha Hosea umetusaidia kuelewa mpangilio na ujumbe wa kitabu. Mpangilio wa ujumbe na mpangilio wa kitabu ni kwamba katika sura ya 1 hadi 3, tunazingatia hadithi, hadithi ya uhusiano wa upendo kati ya Hosea na Gomeri na jinsi inavyoakisi uasi wa Israeli na kutokuwa mwaminifu kwa Yahweh kama mshirika wake wa agano.

Uhusiano kati ya Mungu na Israeli ni kama ule wa ndoa. Mungu anamwamuru nabii kufanya jambo hili la kushangaza ambapo anaoa mwanamke mzinzi kama njia ya kuwaonyesha Israeli uzito wa uasi wao dhidi yake na katika mgogoro wa Ashuru, ili kuwaonya kuhusu hukumu kali itakayokuja kutokana na hilo. Sehemu iliyobaki ya kitabu, sura ya 4 hadi 14, inatoa maelezo, maelezo mahususi ya jinsi Israeli imekuwa isiyoaminika kwa Bwana na jinsi walivyokuwa washirika wasio waaminifu.

Imeelezwa katika mfumo wa mfululizo wa kesi za agano ambapo shtaka rasmi la uzinzi linawekwa dhidi ya Israeli. Nabii, kwa njia iliyo wazi kabisa, atawaonyesha watu kwamba hizi ndizo njia ambazo mmefanya ukosefu wa uaminifu kwa Bwana. Tumaini katikati ya haya yote ni kwamba kunaweza kuwa na toba na mwitikio, lakini tumeona mada inayojirudia kwamba Israeli haitarudi.

Hawakuweza kurudi. Kulikuwa na roho ya ukahaba ndani yao. Badala ya kumrudia Mungu na kutenda haki na kutii amri, njia waliyomrudia Mungu ilikuwa tu kwa kuzidisha mila za kipagani walizokuwa wakizifanya.

Walikuwa wakimlilia vitandani mwao, na walikuwa wakijikata. Shtaka hili la Israeli linajifanyia kazi katika kitabu chote. Kumbuka kwamba mwishoni mwa kila moja ya mizunguko hii mitatu, pia kuna ahadi ya urejesho.

Tunachofanya ili kuunganisha kitabu hiki pamoja ni kuangalia njia nne au tano mahususi ambazo Israeli imetenda kwa uaminifu na kutokuwa mwaminifu kwa Mungu. Mashtaka haya ya uzinzi wa kiroho yanathibitishwaje, yanathibitishwaje? Ni nini hasa ambacho Israeli imefanya kinachosababisha uzito wa mashtaka yanayotolewa dhidi yao? Kwanza, hawajafanya kwa uaminifu. Hawajafanya kwa uaminifu wa agano kwa kujibu kwa uaminifu wa Bwana.

Ili kufanya hilo liwe bayana zaidi, hawajazishika amri za Mungu. Kuna dhambi za kijamii na za kidini ambazo wamezitenda. Ninachotaka kufanya tunapoangalia shtaka

la tatu sasa ni kuzingatia hasa mashtaka ya kidini yanayoletwa dhidi ya watu wa Israeli.

Amosi, kwa maana halisi kama nabii mdogo, anazingatia sana dhambi za kijamii. Hosea anajumuisha hilo, lakini Hosea atazingatia dhambi za kidini. Kwa hivyo, shtaka la tatu linaloletwa dhidi ya Israeli, sababu ya tatu kwamba wao ni mke asiye mwaminifu, ni kwamba wameabudu miungu mingine na wanaabudu sanamu.

Hii ndiyo sababu nadhani sitiari ya ndoa inafaa hasa katika kitabu cha Hosea kwa sababu ibada ya sanamu ambazo Israeli walihusika nazo, ibada yao kwa mungu wa Kanaani Baali, pia ilihusisha ibada ya miungu ya kike ya uzazi na ibada kadhaa za kipagani ambazo zilikuwa chukizo kwa Mungu. Mungu alikuwa amewaambia watu wa Israeli kwamba walipokuwa wakiingia katika nchi hiyo, walipaswa kumwabudu Bwana Mungu. Walipaswa kumwabudu yeye pekee.

Hawakupaswa kuabudu miungu mingine. Mtu yeyote aliyeabudu miungu mingine alipaswa kuuawa, Kumbukumbu la Torati 13. Kama kungekuwa na mji katika Israeli ya kale uliokuza ibada ya Baali, mji huo ungeangamizwa na kuangamizwa.

Kama kungekuwa na manabii waliowatia moyo watu kufuata miungu mingine na Mabaali, basi wangeuawa. Hili lilikuwa suala zito. Watu wengi wana tatizo na ujumbe wa maadili wa Agano la Kale kwa sababu Mungu aliwaamuru Waisraeli kuwaangamiza Wakanaani.

Lakini kama tungekuwa na muda wa kuzungumzia suala hilo zaidi, sababu ya amri hiyo nzito ilikuwa kwamba Mungu alitaka kuhakikisha kwamba desturi za kipagani, zisizo za maadili, zisizomcha Mungu, na za ibada ya sanamu za Wakanaani hazikuwa sehemu ya mtindo wa maisha wa Israeli. Kwa bahati mbaya, ndivyo hasa tunavyoona vikitokea. Wanavutiwa na kuvutiwa kila mara na miungu hii.

Ni suala na dhambi. Kabla ya Israeli kuingia nchini, wanamwabudu Baali huko jangwani na kufanya uasherati. Kwa hivyo, hutokea kabla hawajaingia nchini.

Kisha, baada ya wao kutoka nje katika nchi, badala ya kuwa nuru tofauti kwa watu waliowazunguka na kuwaongoza kumwabudu Mungu wa kweli, Israeli hatimaye huishia kuabudu miungu ya watu wengine. Sasa, tunaweza kusoma haya kama Wakristo, na tunasoma haya kutoka katika mtazamo wa Agano Jipya na kusema, kulikuwa na tatizo gani na watu hawa? Kwa nini hawakuacha tu kufanya hivi? Ni nini kinachoweza kuwaongoza kuabudu sanamu na sanamu hizi? Wanamjua Mungu wa kweli, na wameona kazi kubwa alizozifanya. Wameona kutoka.

Wameona jinsi alivyowavusha Yordani. Wameona kuta za Yeriko zikianguka. Wamemwona akitoa nchi ya ahadi mikononi mwao.

Wameona muujiza mkuu. Kwa nini? Kwa nini hawazuii hili? Ni nini kilichowavutia watu kuabudu Baali? Pia tunafikiri, Agano la Kale huzungumzia dhambi na tatizo la ibada ya sanamu kila mara. Ni jambo zuri kwamba sina tatizo hili kwa sababu sina sanamu na miungu ya uongo nyumbani mwangu.

Mbali na kuinama mara kwa mara kwenye TV yangu ya inchi 50, kwa kawaida huwa siabudu sanamu na sanamu. Sina moja kwenye dashibodi ya gari langu. Lakini tunachoshindwa kuelewa ni kwamba ibada ya sanamu si kuhusu sanamu na sanamu pekee.

Sio tu kuhusu kukiri kwa miungu ambayo ina majina tofauti na miungu tunayoiabudu. Ibadu ya sanamu ni suala la moyo. Katika Ezekieli sura ya 14, nabii Ezekieli anapowakabili watu kwa ajili ya ibada yao ya sanamu, si suala la kujenga sanamu kutoka kwa jiwe au chuma tu.

Anasema, mmejenga, na mmejenga sanamu mioyoni mwenu. Hatuwezi kuangalia Agano la Kale na kusema, wow, watu hawa wanapambana na ibada ya sanamu. Ilikuwa jaribu la kudumu.

Ilikuwa mtego kwao. Kwa nini walifanya hivi? Hatuna tatizo hilo. Chochote tunachoweka mioyoni mwetu kinachochukua nafasi ya Mungu ambacho kinakuwa kitu chetu cha kujitolea kabisa, ambacho kinakuwa kitu chetu cha usalama na umuhimu, ambacho kinakuwa kitu ambacho tunatoa nguvu na juhudi zetu, ambacho kinapaswa kutolewa kwa Mungu pekee, hiyo ni aina ya ibada ya sanamu.

Na kwa hivyo, hili linatuhusu sana. Nadhani tunapoelewa historia ya ibada ya Baali na desturi zote za ibada za Wakanaani, tunaweza kuelewa kwamba hatimaye, walivutiwa na hili, si tu kwa sababu walipenda sanamu na sanamu, bali kwa sababu kulikuwa na kitu katika ibada ya Baali kilichovuta mioyo yao kuelekea hili. Sasa kuna miungu kadhaa inayojulikana kama Baali au Baali.

Neno hilo linamaanisha Bwana au Bwana. Ni neno ambalo linaweza pia kutumika kwa mume. Sio neno baya lenyewe, lakini Baali ni neno lililotumiwa na Wakanaani kuonyesha kujitolea kwao kwa Baali kama Bwana wao, Mfalme wao, na Bwana wao.

Na kuhusu idadi ya miungu hii inayotajwa kama Baali katika kitabu cha Hosea, wakati mwingine tuna marejeleo ya wingi kwa Mabaali, ambayo yanaweza kuwa neno la miungu haramu kwa ujumla, au yanaweza kuwa marejeleo ya maonyesho ya Baali katika maeneo haya ya ndani na mahali patakatifu ambapo hatimaye iliwakilisha Mungu mmoja, Baali. Lakini katika fasihi ya Wakanaani iliyogunduliwa huko Ugarit na katika hadithi na hadithi za Wakanaani, tunafahamishwa kuhusu mungu huyu, Baali Hadadi. Kuna mambo kadhaa tunayojua kumhusu.

Nadhani tunapoelewa mungu huyu alikuwa nani na ibada hii ilihusisha nini, tunaelewa kwa nini mioyo ya watu wa Israeli ilivutiwa na hili. Tunapona mioyo yao ikivutiwa na ibada ya Baali na miungu ya Wakanaani, tunaelewa kwamba tamaa na tamaa zilizokuwa mioyoni mwao zilizokuwa zikiwavutia kwa hili mara nyingi ni tamaa zile zile zinazotuvuta katika aina mbalimbali za ibada ya sanamu leo. Lakini Baali Hadadi alijulikana kama mungu wa dhoruba, na kwa kweli yeye ndiye mungu wa dhoruba bora kabisa.

Anatajwa kama mpandaji wa mawingu. Tuna uwakilishi maarufu wa Baali ambao umehifadhiwa na kupatikana katika akiolojia unaomchora Baali akipanda angani. Katika mkono mmoja ana radi, katika mkono mwingine ana rungu.

Amesimama juu ya mawingu. Kwa hivyo wazo ni kwamba mvua inaponyesha na dhoruba au ngurumo inapotokea angani, ngurumo inawakilisha sauti ya Baali. Baali ndiye aliyekuwa akileta mvua, akileta dhoruba.

Kwa hivyo, rutuba ya ardhi ilitegemea mvua, na Baali alionekana kama chanzo cha mvua hiyo. Kwa hivyo, katika jamii ya kilimo na katika taifa la wakulima waliotegemea mazao yake ya kilimo kama kitu ambacho kingedumisha maisha yao na kuendeleza riziki yao, kulikuwa na jaribu la mara kwa mara kwa Waisraeli kumwabudu mungu huyu kwa sababu nyuma yake, kulikuwa na ahadi ya ustawi. Sasa, kama nilikuwa nikibuni dini yangu mwenyewe leo na nilitaka kuja na dini ya Gary, moja ya njia ambazo nadhani ningeweza kuwavuta watu katika dini hiyo ni kuwaahidi ustawi.

Kuna aina za imani ya Kikristo leo ambazo huhubiri ujumbe wa ustawi ambao nadhani haupatani na ujumbe wa injili wa Biblia yenyewe, haupatani na ujumbe wa Kikristo na maisha ya Kikristo yanahusu nini hasa, lakini umeunganishwa katika kitu kile kile. Kwamba hapa kuna Mungu anayetoa utajiri na ustawi. Kwa hivyo Israeli, kwa kweli sio wageni kwetu kwa sababu wanaabudu sanamu za mawe na chuma.

Wao ni kama sisi kwa kuwa wanavutiwa na mambo ya dunia, tamaa ya mwili, kiburi cha uzima, tamaa ya macho, na mambo ambayo utajiri na baraka za kimwili zinaweza kuwaletea. Hiyo ndiyo sababu kuu ya hili. Na kwa hivyo, ibada yao ya sanamu, kwa namna fulani, si tofauti na ibada ya sanamu ya Wamarekani wa leo, ambao wanaendeshwa na ulaji na kuabudu mali zao, kazi zao, kazi zao, utajiri wao, na ustawi wao.

Hata kwa Wakristo wengi kupoteza vitu hivyo itakuwa mgogoro mkubwa wa imani. Kwa hivyo badala ya kuwaona waabudu wa Israeli kama tofauti na sisi kwa sababu wanavutiwa na sanamu hizi, nadhani tunahitaji kuona kufanana na kufanana. Katika hadithi za Wakanaani, Baali au Baali, na tutatumia maneno hayo yote mawili kumrejelea, Baali anakuwa mfalme kwa kumtiisha Yam na nguvu za machafuko.

Yam ni mungu wa bahari. Kwa hivyo, Baali anapigana vita na nguvu za machafuko zinazowakilishwa na maji yanayovurugika ya bahari. Yam ni mungu wa bahari.

Mshirika wake ni Nahari, mungu wa mto. Nguvu hizi za machafuko pia zinawakilishwa katika fasihi ya Wakanaani na joka mwenye vichwa saba anayeitwa Lotani. Na hivyo, Baali anakuwa maarufu katika pantheon ya Wakanaani kwa sababu wakati miungu hii, ambayo ni nguvu za machafuko, inapotishia miungu mingine, ni Baali anayetoka na kuwashinda na kuwatiisha na kuweka maji haya ya machafuko yanayotishia ustaarabu, yanayotishia uhai, yanayotishia usalama wa uhai, anaweka maji hayo mahali pake na kuyatiisha.

Kwa hivyo kutokana na hili, miungu ya Wakanaani na Wakanaani wenyewe, wanamtambua Baali kama mfalme mkuu. Jumba la kifalme linajengwa kwa ajili yake na anatambuliwa kama mfalme baada ya kushinda majeshi haya ya machafuko. Baali pia yuko katika fasihi ya Wakanaani, hata hivyo, Baali hatimaye katika sehemu fulani ya hadithi, anashindwa na Mot, mungu wa kifo.

Na hatimaye Baali, ingawa yeye ndiye mfalme huyu mkuu, yeye ndiye mungu wa dhoruba, anashinda na kutuliza maji ya machafuko. Analazimishwa kwenda chini kwenye ulimwengu wa kuzimu na anafanya hivi kila mwaka. Na katika hadithi ya Wakanaani, hatimaye anaokolewa kutoka humo.

Lakini kwa vile Wakanaani walimfikiria Baali kama mungu wa dhoruba na kama mpandaji wa mawingu, na kisha kama mungu aliyeshindwa na Baali na kulazimika kuokolewa kila mwaka na kutoka katika ulimwengu wa chini, walitumia hii kama njia ya kuelewa misimu ya kilimo. Wakati ambapo mazao yalipandwa na kisha kuzalishwa, kulikuwa na rutuba katika ardhi, ambayo iliwakilisha rutuba iliyoletwa na Baali katika mvua alizowapa watu. Hata hivyo, Baali aliposhuka chini katika ulimwengu wa chini, huo ulikuwa wakati wa majira ya baridi ambapo vitu vilikufa, wakati vitu vilikuwa tasa.

Na kisha alipotoka katika ulimwengu wa kuzimu, hili lilirudiwa katika mzunguko unaojirudia. Kwa hivyo hapa tena, hili ndilo jaribu kwa watu wa Israeli. Wanavutiwa na mungu huyu kwa sababu anawapa kitu ambacho wanadamu huabudu kwa asili, ustawi na baraka na riziki na riziki.

Wao ni wakulima, na wanahitaji mazao haya. Na kwa hivyo, hii ndiyo sababu ya ibada ya Baali, na haswa, hii ndiyo inasema katika Hosea 2, mstari wa 8. Israeli hawakujua kwamba ni mimi niliyempa nafaka, divai na mafuta, niliyemzidishia fedha na dhahabu, waliyoitumia kwa Baali. Kwa hivyo, nitachukua nafaka yangu kwa wakati wake na divai yangu kwa wakati wake, nami nitachukua sufu yangu na kitani changu, ambavyo vingefunika uchi wake, nami nitafunua uasherati wake machoni pa wapenzi wake.

Walichukua baraka za Mungu na kuhusisha baraka hizo na Baali, mungu wa dhoruba. Nami nalinganisha hili na Siku ya Wapendanao. Nami huenda dukani na kumnunulia mke wangu waridi.

Na kama njia ya kuonyesha shukrani zake, mke wangu anampikia chakula cha jioni mwanaume wa jirani. Sitafurahishwa kama mume. Kwa njia nzito zaidi, Israeli wamefanya kosa la uaminifu dhidi ya Mungu kwa sababu wamejitolea kwa Baali.

Bwana aliwabariki kwa vitu hivi. Bwana aliwapa nchi ya ahadi na mahali hapa palipojaa maziwa na asali. Waliihusisha na miungu ya kipagani.

Bwana anasema nitawafundisha somo. Nitaondoa vitu hivyo, nao watajifunza kwamba mimi ndiye chanzo kikuu. Na kwa hilo, Bwana hatimaye angewafanya Israeli wampende, nao hawangemwita tena Baali wangu.

Watamtaja kama mume wangu. Wazo lolote la ibada ya Baali hatimaye litaondolewa. Kishawishi hiki cha kufikiri kwamba Baali alikuwa chanzo cha ustawi wao na uzazi wao pia kinaonyeshwa katika sura ya 7, mstari wa 14.

Hawanilii kutoka mioyoni mwao. Hawatubu na kumrudia Mungu. Wanalia vitandani mwao kwa ajili ya nafaka na divai.

Wanajikatakata, na wananiasi. Kwa hivyo badala ya wanapopitia ukame na njaa na laana za agano ambazo Mungu amewaonya kuzihusu, badala ya kumrudia Mungu kwa toba, wanazidisha tu mila zao za kipagani wanajikatakata, na wanajikata. Wanafanya mambo yale yale ambayo manabii wa Baali hufanya katika pambano la Mlima Karmeli na Eliya kwa sababu wanaamini kwamba miungu hiyo ndiyo inayoweza kuwapatia baraka.

Kwa hivyo huu ndio msukumo. Huu ndio msukumo nyuma ya kile kinachoelezwa kwetu katika Hosea sura ya 4, mstari wa 12. Roho ya uzinzi imewapotosha.

Mstari wa 13. Hutoa dhabihu juu ya vilele vya milima. Hufukiza sadaka juu ya vilima, na hufanya ibada hizi za kipagani zinazohusisha uasherati wa aina fulani na aina fulani.

Wanafanya mambo haya kwa sababu wanaamini kwamba miungu hii ndiyo inayowapa rasilimali hizi. Sasa, dhambi hii hatimaye haikuathiri ufalme wa kaskazini wa Israeli tu, bali pia iliathiri ufalme wa kusini wa Yuda.

Inakuwa sehemu ya sababu kwa nini Mungu lazima awahukumu hatimaye pia. Kuna kifungu katika kitabu cha Yeremia ambacho nataka kukisoma kwa ajili yetu ambacho nadhani kinatuonyesha jinsi wazo hili lilivyokuwa limejaa akilini mwa Waisraeli na

Wayahudi. Kwamba Baali na miungu ya uzazi, Wakanaani, wanawajibika kwa baraka zetu.

Watu wa Yuda, wanapokumbuka historia yao, na wanapozungumzia kuhusu Mungu kuwapeleka uhamishoni, Yeremia anawahudumia kundi lao huko Misri, nao wanamwambia Yeremia hivi: Kuhusu neno ulilotuambia kwa jina la Bwana, sisi hatutakusikiliza. Lakini tutatimiza kila kitu tulichoapa. Tutamtolea malkia wa mbinguni sadaka.

Nadhani marejeleo hapa ni kwa miungu ya uzazi ya Wakanaani. Tutammiminia sadaka zetu za kinywaji kama tulivyofanya, sisi na baba zetu, mfalme wetu na maafisa wetu, katika miji ya Yuda na katika mitaa ya Yerusalemu. Kwa maana tulipofanya mambo hayo, tulikuwa na chakula kingi, tukafanikiwa, wala hatukuona maafa yoyote.

Lakini tangu tulipoacha kumtolea malkia wa mbinguni uvumba na kummiminia sadaka za kinywaji, tumepungukiwa na kila kitu na tumeangamizwa na upanga na njaa. Walikuwa na uelewa wa hali halisi. Walisema, unajua, Yeremia, sababu ya sisi kwenda uhamishoni, sababu ya haya yote kutupata, ni kwamba Yosia alikuja na kufanya mageuzi haya na kuturudisha kumwabudu Mungu na kuondoa maashera yetu na miungu yetu ya uongo na kuchoma madhabahu zetu.

Kama Yosia angetuacha peke yetu na kama tungeendelea kutoa sadaka zetu kwa malkia wa mbinguni, kama tungeendelea na ibada zetu za uzazi, kila kitu kingetuendea vyema. Kwa hivyo, unatuita tuwe waaminifu kwa Mungu pekee; hatutafanya hivyo kwa sababu uaminifu wetu kwa Mungu ndio umetunyima ustawi wetu. Namaanisha, huo ni uelewa wa hali halisi.

Na tena, tunaangalia hili na sisi si sehemu ya utamaduni huo, sisi si sehemu ya muktadha huu. Na tunasema, wangewezaje kufikiria hilo? Wangewezaje kumjua Mungu wa kweli na kisha kuachana na mambo haya ya kuiga ya bei rahisi? Wangewezaje kuwa na ukweli na kisha kugeukia kitu ambacho kilikuwa bandia na cha uongo? Jibu la hilo ni kwamba walivutwa na hili na tamaa zao wenyewe, tamaa zile zile tulizo nazo. Na pia walivutwa na hili na uongo ulioenea wa utamaduni wao.

Unaona, walikuwa wamepewa ukweli. Mungu alikuwa amewafunulia ukweli kwamba yeye ndiye Mungu mmoja wa kweli, lakini utamaduni uliokuwa umeenea karibu nao ulikuwa na mfumo tofauti wa imani na maadili. Matokeo yake, Waisraeli walikubali hadithi hiyo ya ukweli badala ya hadithi ya ukweli ambayo Mungu alikuwa amewafunulia.

Warumi 12 itasema, msiifuatishe namna ya dunia hii, bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu. Tunapaswa kufanya kazi ili tusiamini uongo uliopo wa utamaduni unaotuzunguka. Tunapaswa, kama Wamarekani, kufanya kazi ili tusiamini uongo

uliopo kwamba thamani yetu inategemea mali zetu au kwamba kitu kinachotufanya tuwe na furaha maishani ni utajiri tulionao au raha tunazofurahia.

Mungu hatimaye ndiye chanzo cha furaha na starehe na raha na baraka zetu. Lakini tunapoamini uongo uliopo wa utamaduni, tunavutiwa na ibada ya sanamu kama vile Waisraeli walivyokuwa. Na kwa hivyo, ujumbe huu ni halisi sana kwetu.

Jambo hilo hilo linaendelea katika maisha yetu leo. Sasa, katika Agano la Kale lote, hili ni vita vya kudumu. Hili ni pambano la kudumu.

Watakutwa mara kwa mara katika ibada ya Baali na miungu ya uongo. Na kwa hivyo, moja ya mambo yatakayotokea katika Agano la Kale, na tunaona hili kwa manabii, tunaliona kwa watunga zaburi, tunaliona katika fasihi ya Agano la Kale, ni kwamba sehemu kubwa ya Agano la Kale itaakisi mzozo wa msingi dhidi ya ibada ya Baali. Na nadhani tunapoweza kuelewa hili, na tunaielewa kinachoendelea katika mazingira haya ya kihistoria, tunapata uelewa wa kina na kamili wa Agano la Kale.

Waandishi wa Agano la Kale watafanya nini ni kwamba mara nyingi watachukua taswira, imani, na mawazo ya Wakanaani na kuyageuza kabisa na kusema kwamba Baali si mungu wa dhoruba. Baali si yeye anayetoa mvua. Yahweh, Mungu mmoja wa kweli ambaye ndiye muumba wa vyote vilivyopo na vyote vitakavyokuwa, ndiye yule ambaye ni mfalme.

Yeye ndiye anayeleta uzazi. Yeye ndiye aliyeshinda nguvu za machafuko. Na kwa hivyo, tutaona picha, mawazo, sitiari, na motifu maalum zinazohusishwa na ibada ya Baali katika maandishi ya Wakanaani zikitumika, nadhani, kwa njia ya mzozo katika Agano la Kale.

Wazo hapa si kwamba Agano la Kale limekubali hadithi za kipagani za utamaduni unaolizunguka, bali ni kutumia mawazo hayo ya kitamaduni. Ni kutumia picha hizo. Ni kutumia motifu hizo ambazo watu walielewa kuwa zilikuwa sehemu ya utamaduni wao ulioenea na kuzitumia kama njia ya kuwafundisha ukweli kwamba Mungu pekee ndiye angeweza kuwapa mahitaji yao.

Kwa hivyo, fasihi ya Wakanaani itasema kwamba Baali alikuwa mpandaji wa mawingu. Zaburi 68, mstari wa 4, na vifungu vingine vya Agano la Kale vitasema, hapana, Bwana ndiye mpandaji wa mawingu. Mojawapo ya zaburi ninazozipenda zaidi ni Zaburi 29.

Baadhi ya wasomi hata wanadhania kwamba huenda huu ulikuwa wimbo wa Wakanaani awali ulioimbwa kuhusu Baali. Umechukuliwa, umerekebishwa, na kufanyiwa kazi tena katika Agano la Kale. Unakuwa wimbo unaomhusu Bwana.

Katika kifungu hicho, sauti ya Bwana mara saba, kama ilivyo katika fasihi ya Kanaani, sauti ya Bwana mara saba inatumika katika hadithi kuu kuzungumzia ngurumo wakati wa ngurumo. Lakini Zaburi ya 29 inachofanya ni kwamba inaonyesha ngurumo inayoanza katika Bahari ya Mediterania. Inapita sehemu ya kaskazini ya nchi kupitia Israeli hadi jangwani.

Inasema, tunapona dhoruba hii, sauti ya Bwana ndiyo inayoakisiwa. Waisraeli, wanapomwabudu Mungu katika zaburi hii ya sifa, wanataka kusema kwamba si Baali anayekisi nguvu zake na uweza wake na ukuu wake katika dhoruba; ni Yahweh. Kwa hivyo, mpeni Bwana utukufu unaostahili jina lake.

Mpeni Bwana utukufu na heshima kwa sababu dhoruba hii inapopita angani, si ukumbusho wa ukuu wa Baali, bali wa ukuu wa Yahweh kwa sababu Yahweh ndiye muumbaji. Wakanaani waliamini kwamba miungu yao iliishi kwenye Mlima Zafoni. Huo ulikuwa mlima mtakatifu na mtakatifu.

Zaburi ya 48 itasema kwamba Mlima Sayuni ni kilele cha Zafoni. Nadhani hakuna mtu angeenda Yerusalemu na kuelezea hilo kama mlima huu mkuu na wenye fahari. Lakini kile Zaburi ya 48 inafanya ni kwamba inaielezea Sayuni kama mlima wa ulimwengu.

Ni mahali ambapo Mungu mmoja wa kweli anaishi. Kwa sababu hiyo katika Zaburi ya 46, ni Yahweh ndiye anayeyatiisha maji ya machafuko yanapowaka na kunguruma na kutoa povu dhidi ya jiji la Yerusalemu. Mataifa ya dunia yanalinganishwa na maji ya machafuko katika vifungu kama vile Zaburi ya 46 au Isaya 17, 12 hadi 14.

Tena, si Baali aliyemshinda Yam, na ni Yahweh aliyefanya hivyo. Yahweh aliyashinda maji ya machafuko alipoumba ulimwengu na kuyaweka maji mahali pake, lakini pia ameyashinda majeshi ya machafuko katika historia yote. Alitumia bahari kushinda majeshi ya Misri wakati wa Kutoka.

Tena, katika Zaburi ya 46, wakati maadui wa Sayuni wanaponguruma na kutoa povu kama maji ya machafuko, Yahweh ndiye atakayewatiisha na kuwatiisha. Tena, Agano la Kale halikubaliani na wazo la kizushi kwamba kuna Mungu wa mto au viumbe hawa wa kizushi. Agano la Kale linatumia tu picha na motifu iliyowasiliana na utamaduni wa siku hizo kwa njia ambayo watu wangeweza kuelewa upekee wa Yahweh kama Mungu mmoja wa kweli.

Zaburi 74, nadhani, ni kifungu kingine ambapo tena, tuna mzozo wa moja kwa moja dhidi ya mawazo na itikadi, na mawazo ya Wakanaani kuhusu Baali. Inasema hivi, Wewe, Ee Mungu, mfalme wangu, tangu zamani, unafanya wokovu katikati ya nchi. Uligawanya bahari kwa uweza wako.

Ulivunja vichwa vya wanyama wa baharini juu ya maji. Ulimponda kichwa cha Lewiathani. Nakumbuka katika fasihi ya Kanaani, Lotani , joka mwenye vichwa saba baharini ambaye ni sehemu ya maji ya machafuko.

Sio Baali aliyemshinda Lewiathani, bali ni Yahwe. Ulimpa kama chakula cha viumbe vya jangwani, Ulivunja chemchemi na vijito.

Ulikausha vijito vinavyotiririka kila wakati. Kwa hivyo, taswira au picha ya uumbaji inatumika hapa: Mungu ndiye aliyezishinda nguvu hizi za machafuko. Zaburi 104 inasema kwamba Bwana alimweka Lewiathani baharini ili acheze naye.

Na Leviathani, badala ya kuwa kiumbe huyu mkubwa ambaye Bwana lazima amtiishe, ni mmoja wa viumbe ambavyo Mungu ameumba na kuweka baharini, na Mungu anacheza naye. Msomi mmoja anasema, kana kwamba Leviathani alikuwa kama mpira wake. Kwa hivyo, haya yote yanapotosha theolojia ya Wakanaani na kusema Yahweh ndiye Mungu mmoja wa kweli.

Masimulizi ya Eliya na Elisha yamekusudiwa kupotosha theolojia ya Wakanaani. Ahabu na Yezebeli wanaendeleza ibada ya Baali. Wanaifanya hiyo kuwa dini rasmi ya serikali.

Je, hilo liliwafaa vipi? Wanaamini kwamba Baali ndiye aliyetoa mvua na kwamba alikuwa mpandaji wa mawingu. Na kwa hivyo, Mungu anafanya nini Ahabu na Yezebeli wanapompa Israeli uaminifu kwa Mungu huyo? Mungu husababisha mvua isinyeshe kwa miaka mitatu. Wakati huo, Mungu anamchukua nabii Eliya na kumpeleka juu kumhudumia mwanamke Msirofoinike anayeishi katika eneo la nyumbani la Baali, na mahitaji yake ya chakula na mafuta na milo na vitu vyote anavyohitaji kuishi vinatolewa na nabii huyu wa Bwana.

Wakati watu wa Israeli, ambao wanatakiwa kumwabudu Mungu lakini wanamwabudu Baali, wanakufa njaa. Kuna mjadala wa moja kwa moja hapa kwamba Mungu ndiye anayetoa vitu hivyo, na Israeli itanyimwa vitu hivyo hadi watakapogundua hilo. Eliya anapomfufua mwana wa Msirofoinike, wa mwanamke huyu, mjane huyu, ni ukumbusho kwamba Bwana ndiye mwenye mamlaka juu ya nguvu za kifo.

Hilo linamfanya kuwa bora kuliko Baali kwa sababu Baali mwenyewe ameshindwa na Nondo na lazima ashuke hadi kuzimu. Mungu ana udhibiti kamili wa nguvu za kifo. Isaya 25 itasema kwamba mwishowe, Mungu atakapokomesha kifo, Mungu atameza kifo.

Hiyo ni tofauti ya moja kwa moja na kile tunachokiona katika fasihi ya Wakanaani ambapo Nondo, Mungu wa kifo, ndiye mmezaji mkuu na ana mdomo mmoja ulionyooshwa hadi kwenye nyota na mwingine hadi ardhini na kula kila kitu kilicho

katikati. Hiyo ilikuwa njia ya Wakanaani ya kusema kifo kinashinda, kila mtu anakufa. Takwimu kuhusu kifo ni za kuvutia, moja baada ya moja, lakini Agano la Kale linatoa matumaini kwamba mmezaji mkuu atamezwa.

Baali hangeweza kuwapa watu hilo. Baali alitakiwa kuwa Mungu wa uzima. Hatimaye, alichowaletea watu wa Israeli kilikuwa kifo.

Pamoja na ibada ya Baali, kulikuwa na ibada ya miungu ya kike ya uzazi. Kulikuwa na Ashera na Ashtari na Anati ambao walikuwa washirika wa El na Baali. Waisraeli walivutiwa na ibada ya Ashera.

Nguzo za Ashera zikawa sehemu ya dini ya Israeli. Kote katika nchi ya Israeli na Yuda, wanaakiolojia wamegundua idadi ya sanamu hizi uchi za miungu hawa wa kike wa uzazi. Wanawake wa Israeli, wanawake wa Yuda, walikuwa wakiziabudu, wakiziomba, na kuzitolea dhabihu kwa sababu waliamini kwamba zingewapatia watoto.

Wao ndio waliokuwa chanzo cha uzazi. Bwana anataka waelewe, na mimi ndiye chanzo cha hilo. Unahitaji kuniamini kwa hilo.

Pamoja na wazo hili lote la uzazi na riziki, pia kulikuwa na ibada hizi chafu na zisizo za maadili za uzazi zilizoambatana na hilo. Ukahaba mtakatifu ukawa sehemu ya ibada ya Israeli. Kama tulivyozungumzia katika video iliyopita, huenda hakukuwa na wazo hili la uchawi wa huruma ambapo ngono na kahaba hatimaye ilileta uzazi katika nchi.

Huenda ikawa ni kwamba kuanzisha ibada ya miungu hii na miungu hii ya kike katika Israeli kulichochea uasherati na kuipa kibali cha kidini. Sasa, ukahaba ulikuwa njia ya kukusanya pesa katika patakatifu. Tena, kama ningetaka kuanzisha dini yangu mpya na kama ningeweza kukuza dini ambayo ingewafanya watu kuwa matajiri na wenye mafanikio na kuondoa vikwazo vyote vya maadili, nadhani ningeweza kwenda kwenye mtandao na kuwa na wafuasi mwishoni mwa siku.

Hilo tena lilikuwa mvuto wa ibada ya Baali na ibada ya miungu hawa wa kike wa uzazi wa Kanaani, madai ya kimaadili ambayo Mungu anatuwekea. Hatuna budi kufuata hilo. Tunaweza kuishi kwa amri na matamano ya miili yetu wenyewe na hatuna budi kujizuia.

Hatuhitaji kuwa na wasiwasi kuhusu kuwa taifa takatifu kwa sababu miungu hii itatubariki. Na uasherati na upotovu wa kingono unakubaliwa kama sehemu ya desturi za kidini. Tena, Waisraeli si tofauti sana na sisi.

Hawavutiwi tu na sanamu za chuma na mawe. Wanavutiwa na raha, utajiri, na vitu hivi vyote na wanataka vitu hivyo, si kwa njia ambayo Mungu anavitoa. Hatimaye Mungu atatimiza matamano yetu kwa njia ya ndani kabisa.

Wanazitaka kwa njia isiyo halali. Sanamu tunazotafuta au vitu tunavyoweka mahali pa Mungu hatimaye vinatupeleka upande uleule. Kwa hivyo, kuna mzozo kwa sababu ya tamaa kubwa na mvuto wa ibada ya Baali na desturi za Wakanaani.

Kuna mjadala katika Agano la Kale lote. Hatimaye, miungu hii haitakutosheleza, na haitakidhi mahitaji yako. Kama nilivyosoma kitabu cha Hosea, sasa nikikirudisha kwenye kitabu chetu cha unabii hapa, kuna mjadala kama huo katika kitabu cha Hosea.

Hosea atawaambia watu kwa njia mbalimbali, mmemgeukia Baali kwa sababu mnaamini kwamba atawaridhisha na atakidhi mahitaji yenu yote. Kuna nia hii inayojirudia, nami ningeiita ujumbe wa ubatili katika kitabu cha Hosea kwamba Mabaali na miungu yao ya uongo na mazoea yao ya uongo na, kwa kweli, chochote wanachokigeukia kingine isipokuwa Mungu hatimaye hakitafanya kazi. Ni mkakati ulioshindwa kugeukia kitu kingine isipokuwa Mungu kama chanzo chako cha mwisho cha usalama.

Itakuongoza hatimaye kwenye kifo na mateso na kutopitia aina kamili ya maisha ambayo Mungu atakupa wakati kitu kingine chochote isipokuwa Mungu kitakuwa chanzo kikuu cha kujitolea maishani mwako. Na hivyo manabii watasema ukigeukia kumwabudu Baali, hatimaye utapata ubatili. Nabii Yereimia anasema hivi katika sura ya 2 ya Yereimia, waligeukia Mabaali, na Mungu akawapa Yaal; Mungu akawapa ubatili kama thawabu yao.

Yereimia sura ya 2, mstari wa 13 inasema watu wangu wamefanya jambo la kipumbavu sana. Wamebadilisha uhusiano na Mungu ambaye ndiye chanzo cha maji yaliyo hai na badala yake wamegeukia mabirika yaliyopasuka ambayo hayataweka maji kamwe na ambayo hayatawahudumia na kukidhi mahitaji yao. Na hivyo Baali hatawatoshesheleza.

Sura ya 2, mstari wa 8 na 9, wanafikiri kwamba ni Mabaali waliowaandalia haya. Mungu atawafundisha somo kwa kuliondoa. Sura ya 4 mstari wa 10 watakula lakini hawatashiba.

Watafanya uzinzi, lakini hawataongezeka. Wanafikiri Mungu atawapa chakula zaidi. Hilo halitatokea.

Wanafikiri ibada ya mungu wa uzazi ni kuwaletea sadaka, kutoa keki za zabibu kavu ambazo zilikuwa sehemu ya ibada hizi za uzazi ambazo wataweza kuzizidisha. Haitatokea. Sura ya 9, mstari wa 1 na wa 2. Usifurahi, Ee Israeli, usijivunie kama mataifa mengine, kwa maana umefanya uzinzi na umemwacha Mungu wako.

Umependa mshahara wa kahaba katika viwanja vyote vya kupuria. Na hizi hapa desturi za uzazi za kipagani. Sakafu ya kupuria na shinikizo la divai havitawalisha , na divai mpya itawanyima.

Hawatakaa katika nchi ya Bwana, lakini Efraimu atarudi Misri, nao watakula chakula kisicho safi huko Ashuru. Je, unafikiri kwamba miungu itawapa mazao? Nchi haitatoa mazao. Kwa njia ile ile ambayo Mungu aliondoa mvua katika siku za Eliya, Mungu atawafanyia watu wa siku za Hosea jambo lile lile.

Na hatimaye na hatimaye wataishia kula chakula najisi huko Ashuru. Hayo ndiyo matokeo ya uchaguzi waliofanya. Sura ya 9, mistari ya 11 hadi 14.

Tukirudi kwenye historia ya Israeli katika Hesabu 25. Walifika Baal Peori, wakajiweka wakfu kwa kitu cha aibu, wakawa chukizo kama kitu walichokipenda. Utukufu wa Efraimu utaruka kama ndege.

Hakuna kuzaliwa, hakuna mimba, hakuna kutunga mimba. Kwa hivyo, unaweza kufikiria mwanamke Mwisraeli katika Israeli ya karne ya 8. Wanaomba miungu hii ya uwongo. Wanaomba miungu hii ya kike.

Wana sheria zao majumbani mwao. Wanawaletea keki za zabibu kavu na sadaka zingine na wanafikiri kwamba hii itawapatia. Na Mungu anasema, hakuna kuzaliwa, hakuna mimba, hakuna kutunga mimba.

Hata kama wakilea watoto, nitawafisha hadi wasiwe na watoto. Mungu atawanyang'anya watoto. Mungu atawanyang'anya uzazi wao.

9, 16, na 17. Mstari mmoja wa mwisho. Efraimu amepigwa, na mzizi wao umekauka.

Hawatazaa matunda hata wakizaa. Nitawaua watoto wao wapendwa. Mungu wangu atawakataa kwa sababu hawakumsikiliza.

Kwa hivyo wanafikiri kwamba miungu na miungu hawa wa uongo watawaletea mazao na watoto. Mungu atawanyang'anya vyote viwili. Hapa kuna mshangao.

Naam, si jambo la kushangaza kweli. Hili ni jambo ambalo watu walipaswa kujua tangu mwanzo. Ni nani chanzo halisi cha baraka wanazotafuta? Ni nani atakayetoa vitu hivi hatimaye? Ni Bwana mwenyewe.

Namaanisha, walikuwa na Mungu ambaye angewapa vitu hivi vyote. Walitaka Mungu ambaye wangeweza kumwona kwa macho yao. Walitaka Mungu ambaye alivutiwa nao na utamaduni wa kipagani na utamaduni uliokuwapo karibu nao.

Kama wangukuwa na imani ya kuona, wangukundua kwamba Bwana ndiye ambaye tangu mwanzo alikuwa amehidi kutoa haya. Kwa hivyo, baadhi ya sitiari zinazotumika kuzungumza kuhusu Mungu katika kitabu cha Hosea, nadhani, ni majibu ya moja kwa moja kwa ibada yao kwa Baali kama mungu wa dhoruba. Sura ya 6, mistari ya 3 na 4. Tuendeleo kumjua Bwana.

Kutoka kwake ni hakika kama asubuhi. Atatujia kama mvua na kama mvua ya masika inayoinywesha dunia. Bwana, uwepo wake, ungukuwa kama mvua na umande unaoburudisha.

Walikuwa wamegeukia chanzo kisicho sahihi. Walikuwa wameishi kwa mkakati mbaya. Na dhambi na ibada ya sanamu katika maisha yetu hatimaye ni aina ya upumbavu kwa sababu ni mkakati mbaya wa kuishi maisha yako.

Sura ya 10, mstari wa 12 inasema hivi, jipandieni haki, mkavune upendo usioyumba. Limeni udongo wenu wa mashamba, kwa maana ni wakati wa kumtafuta Bwana, apate kuja na kuwanyesha haki. Na kile ambacho Mungu atafanya hatimaye, Mungu atawanyesha haki.

Na kisha anapofanya hivyo, mvua ya kimwili wanayotaka itakuja kama matokeo na matokeo yake. Hatimaye, tunapogeukia mwisho wa kitabu, tunaona kauli kadhaa kama hii. Sura ya 14 mistari ya 5 na 7, Bwana anasema, nitakapoponya uasi wao na nitakapowapenda kwa uhuru, nitakuwa kama umande kwa Israeli.

Atachanua kama yungiyungi, Atatia mizizi kama miti ya Lebanoni, Mizizi yake itaenea.

Uzuri wake utakuwa kama mzeituni, na harufu yake kama Lebanoni. Watarudi na kukaa chini ya kivuli changu, watasitawi kama nafaka.

Watachanua maua kama mzabibu, na sifa yao itakuwa kama divai ya Lebanoni. Ni mambo gani matatu ambayo Israeli inapoteza kila mara katika Manabii Wadogo? Wanapoteza divai, mzabibu, na nafaka. Bwana atawarudishia vitu hivyo watakapotambua chanzo sahihi.

Bwana anaweza kuwapa watu kile wanachokitafuta kweli. Njaa halisi mioyoni mwetu hatimaye ni kwa ajili ya uhusiano naye. Augustine alisema moyo hupumzika hadi upate utulivu ndani yako.

Israeli imegeukia mambo haya yote, kama mtu mwenye kiu ageukiaye maji ya chumvi. Hayatawashibisha, wala hayatawatosheleza.

Hatimaye Mungu anajielezea kwa njia hii. Anasema, Ee Efraimu, nina nini na sanamu? Ni mimi ninayekujibu na kukutunza. Mimi ni kama mti wa mvinje wa kijani kibichi.

Kutoka kwangu kuna matunda yako. Na kwa hivyo kuna mjadala huu na usemi wa ubatili katika kitabu kujaribu kuwakumbusha watu kwamba Mungu hatimaye ndiye angekuwa chanzo chao cha usalama. Kuna tatizo na ibada ya sanamu.

Mojawapo ya dhihirisho lingine la ibada ya sanamu na moja ya njia nyingine ambazo Israeli walifanya ukosefu wa uaminifu kwa Bwana ni kwamba pia, si tu kwa kuabudu Mabaali na miungu ya uongo, bali kwa kuabudu miungu ya ndama na kuabudu miungu ya mahali pao patakatifu, walikuwa pia wamefanya uasi na ibada ya sanamu dhidi ya Bwana. Kumbuka, Haruni alikuwa amewaongoza watu katika aina hii ya uasi katika Kutoka sura ya 32, kutengeneza sanamu ya dhahabu. Hapa kuna miungu iliyokutoa kutoka Israeli au kutoka Misri.

Israeli haikupaswa kumwabudu Mungu kwa aina yoyote ya sanamu. Aina yoyote ya sanamu hatimaye ingeidharau tabia na asili ya Mungu. Hata kama Mungu angeonekana tu kama mpanda farasi kwenye ndama huyu asiyeonekana na ndama huyo angetumika kumwonyesha Mungu kama mungu wa nguvu na uzazi, hilo lilipunguza uhalisia wa Mungu alikuwa nani hasa.

Katika historia yote ya Israeli katika Ufalme wa Kaskazini, wanapoabudu ndama wa dhahabu kwenye mahali patakatifu huko Dani na Betheli ambapo Yeroboamu wa kwanza alikuwa amewajengea, walikuwa wakiishi katika uasi. Sura ya 8 mistari ya 5 na 6 inasema hivi, Nimemkataa ndama wako, Ee Samaria. Hasira yangu inawaka dhidi yao.

Hadi lini watakuwa hawana hatia? Kwa maana ni kutoka Israeli fundi aliyeifanya. Sio Mungu. Ndama wa Samaria atavunjwa vipande vipande.

Kwa hivyo badala ya kuwaokoa, mungu wao wa ndama hatimaye angevunjwa vipande vipande kama vile wa Haruni alivyovunjwa Musa aliposhuka kutoka mlimani. Kuna mahali patakatifu pangi ambapo waliabudu na ambapo walidhani kwamba walikuwa wakitekeleza mapenzi ya Mungu na kufanya yale ambayo Mungu alikuwa amewaamuru. Mahali patakatifu hapa hatimaye pataharibiwa.

Na hivyo ndivyo Hosea atakavyosema katika sura ya 4 mstari wa 15, "Ujapokuwa unafanya uzinzi, Ee Israeli, Yuda asije akawa na hatia. Usiingie Gilgali, wala usipande kwenda Beth-Aveni, Betheli, nyumba ya Mungu, inayoitwa Beth-Aveni, nyumba ya ubatili, wala usiape kama Bwana aishivyo." Kwa hiyo walikuwa wamepotoshwa na walikuwa wakiendeleza dhambi za Yeroboamu kwa kuendelea kumwabudu Mungu kwa njia hii haramu.

Kwa hivyo nadhani kama tungeweza kurudishwa Israeli ya karne ya 8, kile ambacho tungekiona hapo tunapozungumza na watu au labda tunapoona desturi zao za kidini ni kwamba ulikuwa na watu ambao walikuwa waaminifu na walikuwa waabudu wa

Yahweh waliojitolea. Kulikuwa na watu wengine upande wa pili ambao walikuwa waabudu wa Baali waliojitolea na walikuwa waabudu miungu ya Wakanaani. Lakini labda kile tulichokuwa nacho katikati ya haya yote na watu wengi ni kwamba kulikuwa na mchanganyiko huu wa mchanganyiko ambapo kulikuwa na ibada ya Yahweh na ibada ya Baali na vitu hivi vyote vilikuwa vimechanganywa pamoja kwa njia ambayo hatimaye ilikuwa inawachanganya watu na isiyomheshimu Bwana kabisa.

Na kwa hivyo hakuna tatizo la ibada ya sanamu moja kwa moja tu. Kuna njia nyingi ambazo uingiliano wa kidini ambapo ibada ya Baali na ibada ya Yahweh vimeunganishwa pamoja. Waisraeli wengi walioishi katika karne ya 8, kama ungewachunguza, labda wangemwona Yahweh kama mwenye mke wa kike, Ashera, kama vile waabudu wa Baali walivyofanya.

Sasa moja ya mambo ya kutisha kuhusu ibada ya sanamu ambayo Agano la Kale linatukumbusha kila mara ni kwamba hatimaye unapoabudu sanamu hizi utakuwa kama miungu unayoiabudu. Kwa hivyo, hebu tufikirie hili. Greg Beale ameendeleza hili katika theolojia yake ya kibiblia ya ibada ya sanamu.

Katika Israeli ya kale, wanaabudu ndama wa dhahabu. Angalia jinsi Israeli inavyoelezewa katika sura ya 4 mstari wa 16, kama ndama mkaidi, Israeli ni mkaidi. Na je, Bwana anaweza sasa kuwalisha kama mwana-kondoo katika malisho mapana? Efraimu ameunganishwa na sanamu.

Mwacheni. Kinywaji chao kikiisha, wanajitoa kufanya uzinzi. Kwa hivyo, katika Agano la Kale lote, kutakuwa na wazo hili kwamba mnakuwa kama kile mnachokiabudu.

Na hivyo, maana yake katika kitabu cha Hosea ni kwamba Israeli imekuwa kama ndama mkaidi. Wamekuwa kama mungu wa ndama ambaye wanamsujudia na kumwabudu. Sura ya 10 mstari wa 11 inasema hivi, Efraimu alikuwa ndama aliyefunzwa ambaye alipenda kupura, lakini niliacha shingo yake nzuri.

Lakini sasa nitamtia Efraimu nira na Yuda atalima na Yakobo atalazimika kujitafutia chakula. Ukitaka kuabudu ndama wa dhahabu, ukitaka kuwa ndama mkaidi, Bwana atakuweka nira na kukupeleka utumwani. Sura ya 11 mstari wa 4 hadi 7, niliwaongoza kwa kamba za wema na kwa vifungo vya upendo.

Nilikuwa kwao kama mtu anayepunguza nira kwenye taya zao, nikainama na kuwalisha, na Mungu akawatunza. Lakini watu wangu wameazimia kuniacha. Sura ya 10, mstari wa 7, mnakuwa kama kile mnachokiabudu.

Kwa hivyo hatimaye, kitabu cha Hosea kitatukumbusha masuala mawili mazito yanayohusiana na ibada ya sanamu. Mojawapo ni kwamba kitu kingine chochote

ambacho Mungu hataturidhisha kamwe. Na hatimaye, unapoabudu miungu hii ya uongo, utakuwa kama vile miungu hiyo ilivyo.

Kwa Israeli, walikuwa wamemwabudu mungu wa ndama. Matokeo yake, wakawa ndama mkaidi. Isaya atasema, mnaabudu miungu ambayo ni bubu na haiwezi kusema na haiwezi kusikia na haina macho ya kuona au midomo ya kusema.

Umekuwa mtu asiyejali mambo ya kiroho kama wao walivyo. Na nadhani sehemu ya maelezo ya kwa nini katika karne ya 8 Israeli, walikuwa wamepewa haki ya kijamii na vurugu ni kwamba walikuwa wakiiga tabia ya miungu ya Wakanaani ambayo walikuwa wamejitolea kwayo. Si jambo la Ahabu na Yezabeli kuchukua kwa nguvu na vurugu na kwa mauaji ardhi ambayo ni ya Nabothi kwa sababu hiyo ndiyo maadili ya miungu yao.

Miungu yao huchukua madaraka kwa vurugu na kuchukua chochote wanachotaka. Kuna maadili tofauti kabisa unapomfuata Mungu anayekutoa utumwani, anayewajali watumwa, na anayewapenda wajane na yatima. Huyo ndiye Mungu wa Israeli.

Huyo ndiye Mungu wa kweli. Na kwa hivyo, ibada ya sanamu bado ni suala kwetu tunapomfuata Bwana, na maonyo mawili makubwa yanatolewa katika Hosea. Ukiamini kitu kingine isipokuwa Mungu, ukikifanya kitu hicho kuwa kitu unachokiamini kwa njia ambayo unapaswa kumtumaini Mungu pekee, hakitakutosheleza.

Haitakuongoza kwenye uzima tele. Uzima katika Kristo ndio kitu pekee kinachoweza kufanya hivyo. Zaidi ya hayo, chochote unachoabudu, hatimaye unakuwa hivyo.

Kama Midas, anapoabudu dhahabu na kuigeuza, chochote unachokiabudu, hatimaye unakuwa hivyo. Tunakumbushwa katika Hosea kwa nini ni muhimu sana kwamba kujitolea kwetu na mioyo yetu iwe safi kwa ajili ya Bwana na kuzingatia na kujitolea kwake pekee. Bwana anasema mnapaswa kunipenda kwa moyo wenu wote na kwa akili zenu zote na kwa nguvu zenu zote.

Tunatambua kwamba kila siku tunashindwa kufanya hivyo, lakini hilo ndilo lengo ambalo Mungu anatuongoza hatimaye. Na hilo ndilo aina ya uhusiano ambao Mungu anataka kuwa nao nasi. Uhusiano wa upendo wa kipekee ambapo tumejitolea kwake kikamilifu na kikamilifu.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu kitabu cha 12. Huu ni mhadhara wa 14, Ukafiri wa Kiroho wa Israeli, Hosea 4-14, Sehemu ya 2.